

Styresak 060-2023

Investeringsmidler til styrets disposisjon 2023

Saksbehandler: Gro Ankill, Beate Sørslett
Dato dok: 08.06.2023
Møtedato: 21.06.2023
Vår ref: 2019/2827

Vedlegg (t):

Innstilling til vedtak:

1. Styret vedtar forslag til fordeling av investeringsmidler til styrets disposisjon for 2023 ihht tabell 1 i saksfremlegget.
2. Direktøren gis fullmakt til å foreta mindre justeringer mellom områdene.

Bakgrunn:

Nordlandssykehuset er i Helse Nords økonomiske langtidsplan for perioden 2023-2026 (styresak 81-2022) tildelt 80 mill. kr i investeringsmidler til styrets disposisjon for 2023. I denne saken presenteres forslag for disponering av investeringsmidlene på ulike tiltak i 2023.

Behovet for investeringsmidler ble sist redegjort for i styresak 036-2023 *Rullering av plan for drift og investering - Bærekraftsanalyse 2024-2031*.

Direktørens vurdering:

Nivået på investeringsmidler til styrets disposisjon har over mange år ikke vært tilstrekkelig til å ivareta foretakets løpende behov for reanskaffelse av bygg og utstyr. Etterslepet på utskifting av utstyr og bygningsmessig vedlikehold og oppgradering er betydelig, og gjør det utfordrende for Nordlandssykehuset å gjennomføre planmessige anskaffelser.

Av de mest kritiske større utstyrsanskaffelsene pr i dag er erstatning av CT i Vesterålen og MR i Vesterålen. Videre er det et akutt behov for utskifting av fasader på O-fløya. Erstatning av CT i Vesterålen og renovering av O-fløy legges frem for styret i sak 061-2023 og 062-2023.

Styret vedtok i sak 099-2022, som følge av leveranseutfordringer i markedet, å fremskynde anskaffelsesprosess knyttet til ambulanser for 2023 innenfor en ramme på 11 mill. kr. Det har vært nødvendig å disponere om lag 5 mill. kr av 2023-rammen for å håndtere brekkasje på utstyr.

Forslag til disponering av resterende investeringsmidler for 2023 vil løse noe av det mest kortsiktige og kritiske behovet inneværende år når det gjelder risiko for brekkasje/driftsavbrudd og utbedring av bygningsmessige forhold som berører pasienter og ansatte. Det gjøres kritisk vurdering av hvilke utstyrsenheter innenfor de ulike kategorier som prioriteres

inneværende år. Ettersom det meldte behovet for erstatning av utstyr og bygningsmessig tilrettelegging på kort sikt er betydelig større enn disponibel ramme, er det likevel risiko for at brekkasje på utstyr vil kunne medføre driftsavbrudd og forsinkelse i pasientbehandlingen.

Beskrivelse

Investeringsmidler til styrets disposisjon skal dekke behovet for investering og gjenanskaffelse av medisinteknisk utstyr, ambulanserbiler, bygningsmessige investeringer utenom de store byggeprosjektene, oppfølging av ulike pålegg og egenkapitalinnskudd til KLP.

Nivået på investeringsmidler til styrets disposisjon har over flere år ikke vært tilstrekkelig til å ivareta det samlede behovet for reanskaffelse i bygg og utstyr, og har vanskeliggjort gjennomføring av mer planmessige reinvesteringer. Investeringsbehovene omfatter hovedsakelig utstyr som er kritisk for pasientbehandlingen, bygningsmessige tiltak knyttet til pålegg og lovkrav til utbedringer, ambulanser og egenkapitalinnskudd KLP.

[Riksrevisjonens undersøkelse av helseforetakenes investeringer i bygg og medisinteknisk utstyr fra 2020/2021](#) viste at et flertall av helseforetakene i 2020 hadde en MTU-park der mer enn 30 % av utstyret var eldre enn 10 år. Den faglige anbefalingen fra bransjeorganisasjonen COCIR er at maksimalt 10 % av utstyret bør være mer enn 10 år gammelt. Riksrevisjonens vurdering er at det er kritikkverdig at investeringene i et flertall av helseforetakene ikke har vært tilstrekkelige til å hindre at MTU-parken er blitt eldre etter 2015. De peker på at mulige konsekvenser av en aldrende MTU-park, er blant annet økt ventetid, dårligere diagnostisering og økt risiko for avbrudd i behandlingen. Dette gir svakere forutsetninger for å støtte opp om helseforetakenes mål om et likeverdig og forsvarlig tjenestetilbud og god ressursbruk. Riksrevisjonens rapport viser at Nordlandssykehuset ligger blant de 10 helseforetakene i landet med høyest gjennomsnittlig alder på MTU, og var det foretaket som hadde høyest andel anskaffelser knyttet til havari pr 2019.

En vesentlig andel av det kartlagte investeringsbehovet i foretaket pr juni 2023 gjelder brekkasje. Vår utstyrspark av medisinteknisk utstyr (ekskl. behandlingshjelpemidler), omfatter 9.400 enheter og gjennomsnittsalderen er økende (9 år). En stor del av utstyret er mer enn 15 år gammelt, og vi har mange utstyrsenheter fra 1990-tallet som fremdeles er i daglig bruk.

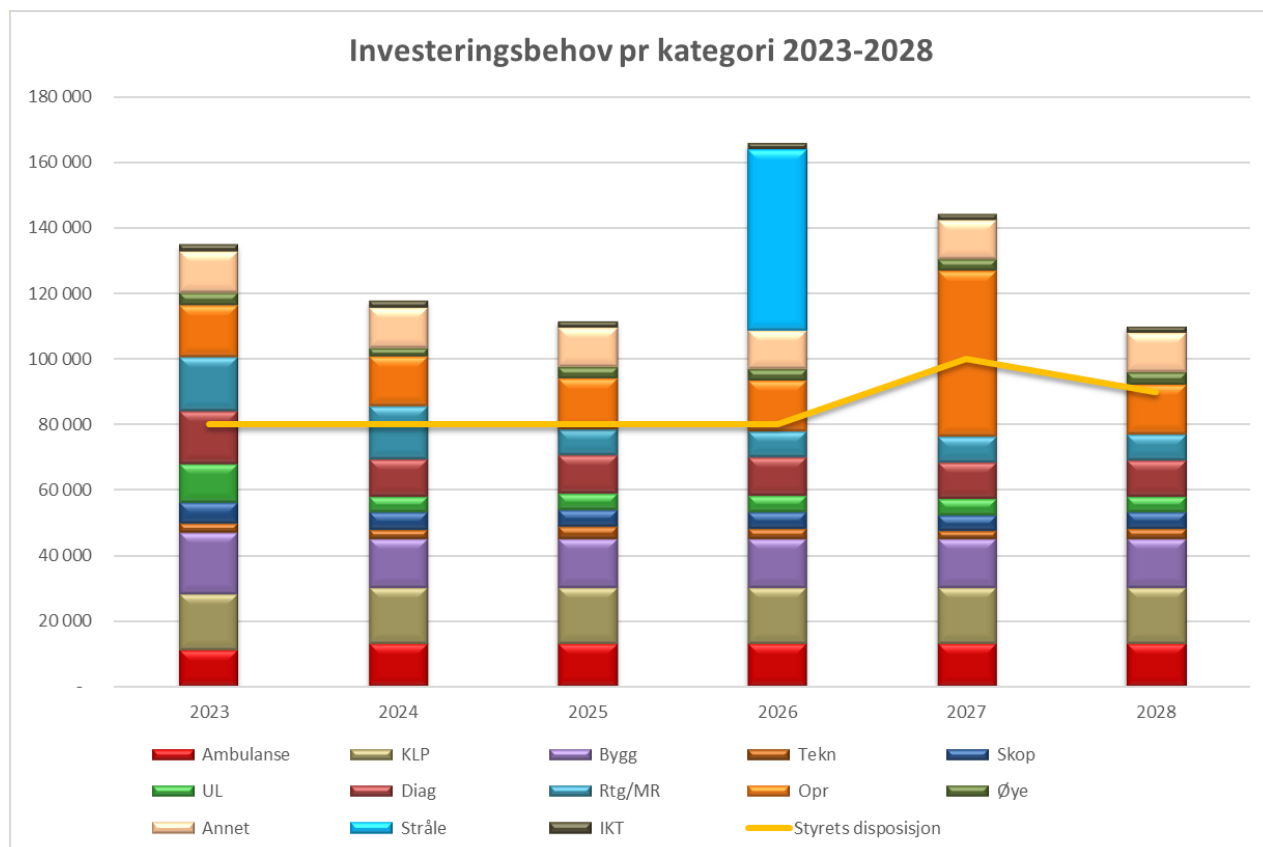
Vedlikeholdsbehov innenfor bygg og anlegg finansieres delvis over ordinære driftsbudsjetter og delvis over investeringsbudsjettet, avhengig av vedlikeholdets karakter (jf regnskapsforskriftene). Det samlede etterslepet innenfor bygg og anlegg må derfor splittes mellom investering og ordinær driftskostnad. Tilgang på driftsmidler og investeringsmidler vil påvirke prioriteringene det enkelte budsjettår.

Den høye alderen på utstyrsparken og deler av bygningsmassen har medført betydelige og stadig økende vedlikeholdskostnader for å holde utstyr og bygg i drift. Høye og økende vedlikeholdskostnader bidrar til forverring av driftsresultatet og foretakets evne til å frigjøre kapital til økte investeringsrammer. Ytterligere utsettelse av nødvendige investeringer vil innebære at denne negative spiralen fortsetter.

I Nordlandssykehusets styresak 036-2023 *Rullering av plan for drift og investering 2024-2027 - Bærekraftsanalyse 2024-2031* ble det redegjort for foretakets investeringsbehov i perioden frem til 2031. I denne saken anmodet styret Helse Nord om økning av investeringsrammen med 158,8 mill. kr. Behovet for økt ramme er knyttet til kritiske investeringsbehov både innenfor medisinteknisk utstyr og bygg, samt 90 mill. kr for særskilt kostbare utstyrsenheter (en av de to strålemaskinene i Bodø og operasjonsrobot) i kommende 4-årsperiode. Bakgrunnen for anmodning om økt ramme er at de årlige bevilgninger av investeringsmidler

til styrets disposisjon ikke er tilstrekkelige til å kunne håndtere det store etterslepet på utstyr og bygg, samt utskiftinger av større utstyrsenheter.

Kartlegging av investeringsbehov i februar/mars 2023 identifiserte investeringsbehov ekskl. større byggeprosjekter på om lag 780 mill. kr frem mot 2028, hvorav 130 mill. kr i 2023. Blant de mest kritiske større utstyrsbehovene i 2023 er erstatning av CT i Vesterålen. I tillegg kommer behovet for kritiske bygningsmessige utbedringer, herunder utskifting av fasader ved laboratorieflyya (O-flyya) ved somatikk Bodø.

Investeringsrammen til styrets disposisjon utgjør 80 mill. kr i 2023. Rammen er betydelig lavere enn behovet som fremkommer av kartleggingen. Forslag til fordeling av investeringsmidler for 2023 pr kategori er utarbeidet etter kritisk gjennomgang av behovsmeldinger og dialog med klinikkene og medisinteknisk avdeling. Forslaget omfatter i all hovedsak erstatning av brekkasjetruet utstyr samt «pålagt» avsetning av egenkapitaltilskudd til KLP. Prioritering av investeringsmidler til bygg og teknisk utstyr vil skje gjennom egen prosess i samråd med senter for drift og eiendom.

Investeringsmidler til styrets disposisjon foreslås benyttet som følger i 2023:

Tabell 1: Fordeling av investeringsmidler til styrets disposisjon 2023

Forslag overordnet fordeling 2023	Sum (mill. kr)	Kommentar
Medisinteknisk utstyr		
Skop	3,5	
Diagnostikk, ultralydapparater mv	8,5	
Øvrig MTU	9,5	
Ambulanser	11,0	<i>Forskuttet ramme - styresak 099-2022</i>
Oppgradering operasjonsstuer (over 6 år)	7,0	
MR, CT, stråle mv	3,0	
	-	
Bygg og teknisk utstyr	-	
Bygg	13,0	<i>Ihht prioritering</i>
Teknisk utstyr (instrumentvaskere, senger mv)	3,0	
	-	
Annet	-	
KLP (Egenkapitalinnskudd pensjon)	15,0	
IKT	0,5	
Avsetning større utstyr	6,0	<i>Sparing større utstyrsenheter</i>
Sum disponering ramme 2023	80,0	

Forslag til disponering av investeringsmidler for 2023 vil løse noe av det mest kortsiktige og kritiske behovet inneværende år når det gjelder risiko for brekkasje/ driftsavbrudd og utbedring av bygningsmessige forhold som berører pasienter og ansatte. Det gjøres kritisk vurdering av hvilke utstyrsenheter innenfor de ulike kategorier som prioriteres inneværende år. Investeringsutvalget utarbeider forslag til prioritering av investeringsmidler som fremlegges ledergruppen for vurdering.

Ettersom det meldte behovet for erstatning av utstyr og bygningsmessig utbedring på kort sikt er betydelig større enn disponibel ramme, vil det være risiko for brekkasje på utstyr ut over det som kan løses innenfor rammen inneværende år. Dette innebærer at vi kan oppleve driftsavbrudd og forsinkelse i pasientbehandlingen av lengre varighet, og sannsynlighet for at pasienter må reise til et annet sykehus for å få sin behandling. Nordlandssykehuset brukte i 2022 om lag 90 mill. kr på pasientreiser med fly, der pasientreiser mellom Bodø, Lofoten og Vesterålen utgjør den største andelen. Snittpris pr tur-retur reise med fly utgjør pr mai 2023 ca. 3.500 kr. Dersom brekkasje på utstyr innebærer at pasienter må reise til et annet helseforetak eller ut av regionen vil snittprisen øke betydelig. Økte reisekostnader dersom 100 pasienter hver uke må flys til andre sykehus for behandling vil alene kunne utgjøre mer enn 20 mill. kr årlig. I tillegg kommer tap av rammefinansiering som også vil være betydelig.